

BESÖK ETT RYMDSKEPP TILLSAMMANS MED KLASSEN!
En pedagoghandledning från Blekinge museum

DEN KOSMISKA RESAN

VÄLKOMMEN OMBORD PÅ ANIARA!

En utställning för stora och små om Harry Martinson, rymden, minnen, språk – och vårt hem i kosmos

DEN KOSMISKA RESAN

En utställning för stora och små om Harry Martinson, rymden, minnen, språk – och vårt hem i kosmos

Plats: Karlshamns stadsbibliotek

Utställningsperiod: 19 januari - 16 mars 2024

Öppettider: mån-fre 10-16.30, lör 10-14

Har du hört talas om Harry Martinson från Blekinge som blev en världsberömd författare? Just nu har du chansen att bekanta dig med honom på nära håll när en av hans skapelser, rymdskeppet Aniara, har landat inne på Karlshamns stadsbibliotek.

Aniara öppnar upp portalen till viktiga och aktuella frågor, och till små upptäckter med stor betydelse. Utställningen passar bra att besöka tillsammans med förskolegruppen eller klassen för att sedan jobba vidare med spännande samtal och diskussionsövningar på plats på biblioteket eller i klassrummet.

Här får du som lärare och förskolepedagog några tips på hur du kan använda ett utställningsbesök i undervisningen.

Vid frågor och särskilda önskemål, hör gärna av dig till oss!

Charlotte Nordheim, utställningsproducent, charlotte.nordheim@blekingemuseum.se

Ola Palmgren, museipedagog, ola.palmgren@blekingemuseum.se

Utställningen är en del av Harry Martinsons jubileumsår 2024

Karlshamns
kommun

REGION
BLEKINGE

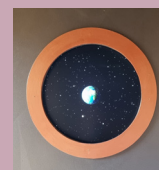

Här följer några förslag på teman att fördjupa sig i tillsammans med klassen eller förskolegruppen.

TEMA: VÅRT HEM I KOSMOS

Uppdrag och funderingar: Gå in i rymdskeppet och titta ut genom de två fönstren. I vilken riktning är rymdskeppet på väg?

Hur tror du att det skulle kännas att vara ute i rymden och titta på jordklotet därifrån? Vad skulle du sakna mest från livet på jorden? Är det någonting som du inte skulle sakna alls?

Föreställ dig att du var tvungen att gå ombord på Aniara utan att veta om du någonsin skulle komma tillbaka till jorden. Vad skulle du ta med dig som minne från jordklotet? Om rymdskeppet landar på en annan planet, vad hoppas du finns på den platsen?

Inne i rymdskeppet finns en samling minnen från jorden. Vad är det för saker som människorna ombord på Aniara har tagit med sig?

Varje sak har en koppling till Martinsons dikter eller boktitlar. Kan du lista ut några av dem genom att jämföra sakerna i minnesbubblorna med böckerna i utställningen? Titta i diktsamlingen "Tuvor" och se om du kan hitta några dikttitlar som du känner igen!

Harry Martinson tänkte på och skrev om många olika ämnen: resor på världshaven, naturen, rymden, och sin egen barndom i Blekinge. Berättelsen om rymdfarkosten Aniara kom till på 1950-talet, men utspelar sig i framtiden. I berättelsen tvingas människorna fly från jordklotet, som blivit skadat av atomkrig och miljöförstöring. Jordflyktingarna är på väg till planeten Mars när rymdfärjan de åker med, Aniara, stöter ihop med en asteroid som tvingar den ur kurs - utan möjlighet att vända om!

Aniara tar upp frågor om miljöförstöring, krig, flykt och hemlöshet som är minst lika relevanta idag som när berättelsen skrevs för 70 år sedan. Men öppnar också upp dörrarna till en värld av filosofiska frågor, fantasi fulla språklekar och undersökningar av poesins och konstens roll i människans värld. Kanske kan påhittade ord och fantasier hjälpa oss att prata om sådant som är svårt eller skrämmande?

Hur kändes det för de 8000 passagerare som insåg att de skulle få spendera resten av sina liv ombord på en farkost mitt ute i den mörka rymden? Vilka minnen och föremål från jorden skulle du spara och vårda om du var en av dem? Och vad skulle du behöva för att skapa ett nytt hem på en ny, okänd plats? Här ges utrymme för tankar och funderingar om de riktigt stora frågorna.

Utställningen består av en modul som föreställer rymdfarkosten Aniara. På utsidan av modulen får du lära dig mer om Harry Martinsons liv och idéer. Inne i Aniara gestaltas rymdskeppets inre och några av bokens viktiga teman.

TEMA: MILJÖ, KLIMAT & JORDENS FRAMTID

Människorna ombord på Aniara måste lämna jorden och flytta till andra planeter i solsystemet. Jordklotet har blivit skadat av krig och miljöförstöring, och behöver vila upp sig en tid utan människor.

Harry Martinson älskade naturen och var intresserad av vetenskap. Men han var också orolig för vad människor kan uppfinna med hjälp av vetenskapen. Han tyckte att den tekniska utvecklingen gick fort och var rädd att den skulle köra över människor, djur och natur.

Titta på den korta filmen i utställningen som berättar om Harry Martinson och Aniara, och diskutera tillsammans: Tror du att det som hände i berättelsen om Aniara skulle kunna hända i verkligheten? Vad är bra med ny teknik, och på vilka sätt kan teknisk utveckling bli farlig? Vad kan vi göra för att jordklotet inte ska ta skada av människans uppfinningar?

TEMA: SPRÅK & FANTASI

Harry Martinson använde språk och skrivande för att hantera sina tankar och sin oro för jordens framtid. Aniara är skriven på vers och innehåller många poetiska formuleringar som är spännande att läsa och tolka tillsammans.

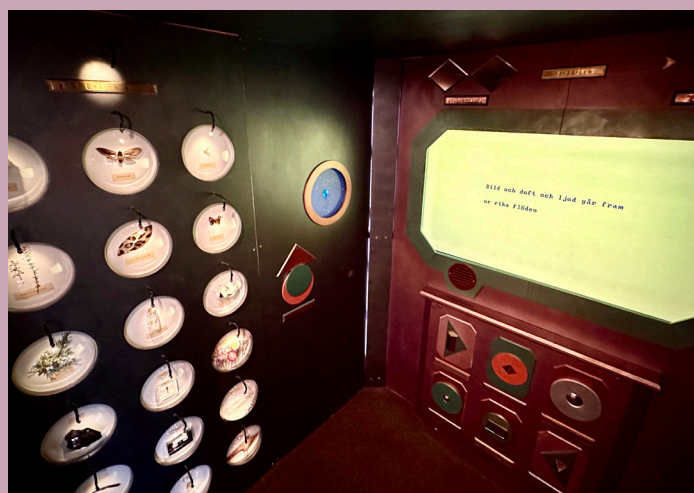
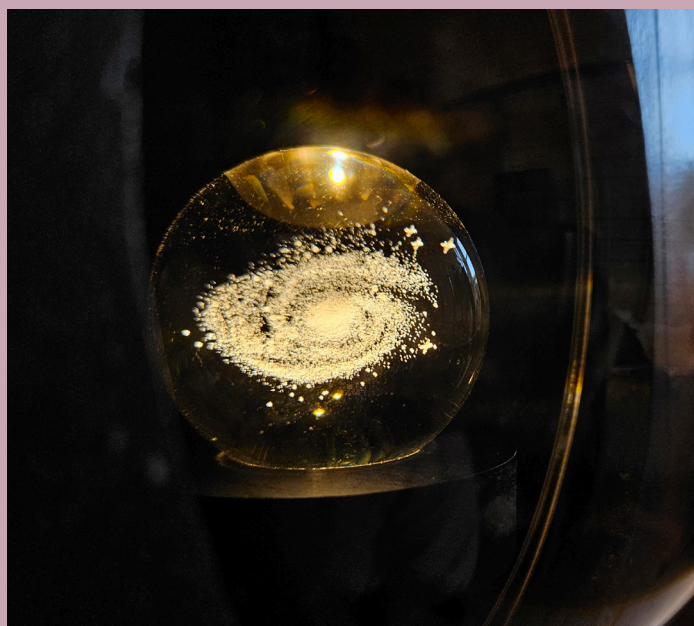
Låna hem eller läs ett stycke ur Aniara tillsammans i biblioteket, exempelvis sång nummer 2 och 3. Vad tror du att texten handlar om? Vad tycker du om att läsa en text som är skriven på det sättet? Diskutera tillsammans.

Språklekar! Harry Martinson är känd för sina fantasifulla språklekar och egna orduppfinningar.

I berättelsen om Aniara finns många påhittade ord, särskilt när det gäller sådant som Harry Martinson trodde att man kunde behöva i framtidens rymdskepp. Till exempel transpoder, cellverk, jenderkurvor och fonoglob. Visst låter det som avancerad teknik, och inte fantasiord?

Uppdrag: På metallskyltarna inne i Aniara kan du hitta några av orden som Harry Martinson uppfann till sin rymdberättelse. Tycker du att orden passar bra ihop med de olika maskindelarna, eller skulle du hitta på helt andra namn?

Fundera och berätta för varandra: Har du själv hittat på några smarta ord som du, dina familj eller dina kompisar använder? I utställningen finns små kort där ni kan skriva ned era egna orduppfinningar och lägga dem i en låda. Orden sparas i Blekinge museums arkiv för framtiden!

Har du använt utställningen och övningarna tillsammans med dina elever?

Vi vill gärna ta del av era erfarenheter och veta mer om vad ni tyckte om utställningen, och blir jättegglada om ni skriver några rader om detta till oss.

När besökte ni utställningen?

Hur många elever och vilken ålder?

Vilket ämne och teman kopplade ni besöket till?

Vad engagerade eleverna mest?

Finns det något som skulle kunna bli bättre eller tydligare?

Maila

Charlotte Nordheim, utställningsproducent, charlotte.nordheim@blekingemuseum.se